

Otázka: Pojem filosofie

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Michael

Pojem filosofie („Co je filosofie?“, filosofické disciplíny, vztah filosofie a jiných forem vědění, základní filosofické pojmy)

- **Úvod do filosofie**

- pojem filosofie nemůžeme definovat ani správně posoudit
- neexistuje jednotná definice
- odpovídá na otázky, které se objevují, když svět ztratí svou samozřejmost
- otázky jako : - svět okolo nás, naše postavení ve světě, smysl života, zda je něco po smrti...
- „všichni jsme už filosofové“ - člověk je odsouzen k filosofování

filosofickými otázky → vedou k meznímsituacím (nezvyklé, neočekávané situace v našem životě, určitý zlom) → každý si na ně chce umět odpovědět

- **Místo filosofie v životě člověka**

- Pomáhá nám orientovat se v životě a společnosti
- Rozvíjí naše abstraktní myšlení

- **Původ**

- Etymologický původ z řečtiny : -filein (milovat)

-sofia (moudrost)

- = láska k moudrosti

- Filosof = přítel moudrosti

- **Předpoklady filosofování**

- Zkušenost = bytí na světě

- Údiv = přichází v mezních situacích = změna v životě

- Pochybování = skepse = vyplývá z nejistoty = zda mají dosavadní hodnoty v životě smysl

- **Filosofické pojmy**

- **Přírodní vědy** : – soubor věd zkoumající řád a zákony, kterými se řídí vesmír (biologie, fyzika, chemie)

v Filosofie a vědy:

- obě oblasti pracují rozumem a vyskytují se ve světě empirie (zkušeností)
- přírodní vědy mají předem dané metody a mají svůj předmět zkoumání
- kdežto filosofie nemá vymezený předmět zkoumání a zabývá se vždy celkem – ptá se jak zkušenost vzniká, jaké jsou příčiny a důsledky

- **Náboženství** : -víra v „něco“, životní poslání, cíl, způsob života, dodržování zákonů a tradic

v Filosofie a náboženství:

- Vztah člověka
- Něco co je nad ním
- V dějinách filosofie – vědění a víra

- **Ideologie** : – soustava myšlenek, názorů, teorií a představ, představující náhled na svět nebo skutečnost

v Filosofie a ideologie

- Něco co se nedá reálně vysvětlit
- Ideologie pomáhá člověku v orientaci ve světě a upíná se na určitý bod, kterému může věřit
- Filosofie je kritická rozumová věda o podmínkách možností empirické skutečnosti jako celku → zpochybňuje určité skutečnosti

- **Mýtus** : - vymyšlený neskutečný příběh, náboženský nebo symbolický význam

v Filosofie a mýtus:

- Mýtus je vyprávění či příběh většinou o vzniku světa, fungování a postavení člověka ve světě
- Člověk mýtus přijímá → věří mu → víra
- Filosofie oproti mýtu pracuje rozumem
- Zpochybňuje pravdivost mýtu → snaží se ji odkrýt → rozumová záležitost
- **Filosofické disciplíny**
 - Ontologie

v Zkoumá jsoucno = to co je

v Vše, co má podíl na bytí, tedy na tom , co existuje

v Pojmy v ontologii:

- Monismus : - existuje pouze jeden základní princip ve světě :

1) materialismus - hmotný princip

2) idealismus -duchovní princip - idea, bůh

- a) subjektivní- závislý na našem vědomí

- b) objektivní- nezávislý na našem vědomí

- Dualismus : -dva základní principy světa
- Pluralismus : - nekonečné množství principů světa
- Teleologie : -svět má předem daný cíl a k němu směřuje
- Determinismus : - předem určeno, z příčiny odvádíme následek
- Indeterminismus : - vše co se děje náhodně
- Fatalismus : - vše je řízeno osudem
- Metafyzika

v Zkoumá bytí

v Hledá smysl věcí, dějů nebo bytí všeho, co s tím souvisí

- Gnoseologie

v Neboli noetika, či epistemologie

v Gnosis = poznání

v Věda o poznání, podmínkách, podstatě a hranicích poznatelnosti

v Pojmy v gnoseologii :

- Racionalismus : - princip ze kterého vychází rozum
- Empirismus : - zdrojem poznání je zkušenost

a)vnitřní - vzpomínky a představy

b)vnější - smyslové poznání

- Senzualismus : -pouze vnější zkušenosti - prostřednictvím smyslů

- Logika

v Nauka o správném uvažování

- Filosofická antropologie

v Nauka o člověku

v Podstata člověka jako zvláštního jsoucná

- Etika

v Zkoumá a řeší dobro x zlo

v Zabývá se i morálkou

v Věda o správném jednání

v Éthos = zvyk, mrav

- Estetika

v Nauka o krásnu, kráse a poznávání krásného